

Celostátní setkání černobylských a volyňských krajanů a konference s názvem Tři vlny reemigrace krajanů do vlasti: přínos a perspektivy. Litoměřice, 8. 10. 2016.

Dne 8. října 2016 se v litoměřickém hotelu Koliba uskutečnilo celostátní setkání Čechů z Ukrajiny u příležitosti 25. výročí návratu černobylských krajanů do staronové vlasti. Součástí programu byla i konference nesoucí název *Tři vlny reemigrace krajanů do vlasti: Přínos a perspektivy*. Setkání pořádalo Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel ve spolupráci s Radou černobylských a novodobých reemigrantů za podpory Ministerstva vnitra ČR, krajů a dalších veřejných i soukromých subjektů. Jednání bylo zahájeno dopoledne a spolu s doprovodným kulturním programem pokračovalo až do pozdních nočních hodin.

Setkání bylo koncipováno tak, aby se zde sešly všechny tři vlny reemigrace do Čech a vznikl prostor pro sdílení zkušeností, osobních příběhů a zážitků všech přesídlených krajanů. Nejpočetnější skupinu přítomných pamětníků zastupovali krajané z první poválečné vlny volyňských Čechů, následováni krajany z černobylské oblasti, od jejichž návratu letos uplynulo 25 let. Přítomni zde byli i zástupci nové, třetí – loňské a letošní – vlny reemigrace krajanů převážně z východní Ukrajiny, kteří přijíždějí od března 2015 do rekreačního zařízení v Červené nad Vltavou, aby se zde adaptovali a poté pokračovali do míst, kde si sehnali bydlení a zaměstnání. Doprovodný program tvořila výstava fotografií, rukodělných výrobků a malířských obrazů pod souhrnným označením Tvorba krajanů a Česká stopa na území carského Ruska a bývalého SSSR a návrat krajanů do

vlasti. K nahlédnutí byly připraveny i publikace s reemigrační či historickou tematikou a textilní výrobky s motivy Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel.

V první části pořadatelé označené jako vědecko-praktická konference s názvem *Osudy migrantů a reemigrantů* vystoupili se svými příspěvky jak vědečtí pracovníci, tak sami krajané. Po zdravicích starosty města Litoměřice Ladislava Chlupáče a ředitele Odboru azylové a migrační politiky MV ČR Tomáše Haišmana připadl úvodní referát řediteli Etnologického ústavu AV ČR, v. v. i. (EÚ AV ČR), Zdeňku Uherkovi, který představil reemigraci krajanů z Ukrajiny a Kazachstánu po roce 1989 ve světle dat získaných jím zastupovanou institucí. Následován byl profesorem Jaroslavem Vaculíkem z Masarykovy univerzity v Brně, z jehož pera vzešla celá řada publikací věnujících se historii přesídlených volyňských Čechů především po 1. světové válce. Mezi další reprezentanty akademické obce patřil profesor Mečislav Borák ze Slezské univerzity v Opavě s pochmurným příspěvkem týkajícím se popravy Čechů v Žitomiru a doby velkého teroru na Ukrajině. Úvodní sekci poté zakončil Boris Iljuk z Univerzity Hradec Králové, který přednesl shrnující poznatky z výzkumu ohledně identity migrantů a reemigrantů českého původu na začátku 21. století.

V odpoledních hodinách se dostala ke slovu celá řada dalších účastníků konference, jejichž přednes byl protkán kulturním programem vystoupení vokálního

souboru Gentlemen Singers. Z Karlovy univerzity přednesly své příspěvky nynější předsedkyně Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel Dagmar Martínková na téma volyňských Čechů v poválečném Československu a Luděk Jírka o vztahu potomků krajanů k České republice. Po zavzpomínání u posbíraných dat týkajících se lidové léčby, magie a rituálů u Čechů z Ukrajiny a Kazachstánu, se kterými přišla Veronika Beranská z EÚ AV ČR, byl dán prostor především

samotným krajanům, kteří srovnávali a hodnotili čas uplynulý v životech svých předků, i zvažovali čas budoucí a dění dnů příštích v životech vlastních. Po konferenčním jednání a diskusním panelu následoval společenský večer s večeří a posezením v příjemném stylovém prostředí navozujícím atmosféru salašnické koliby.

Veronika Beranská (EÚ AV ČR, v. v. i.)

Interkongres Mezinárodní unie antropologických a etnologických věd, Dubrovnik 4.–9. 5. 2016

Interkongresy IUAES se konají v období mezi světovými kongresy. Jsou menší, obvykle je organizují menší pracoviště v zemích s méně silnou tradicí. V posledním desetiletí se podařilo organizovat interkongresy téměř každoročně: v Kolkatě 2004, v Pardubicích 2005, v Kapském městě 2006, v Antalii 2010, v Perthu 2011, v Bhubaneswaru 2012, v Chibě 2014, v Bangkoku 2015. Jazykem interkongresů stejně jako světových kongresů je už po desetiletí angličtina. Dubrovnickému interkongresu dominovalo téma „Světové antropologie a privatizace poznání: angažování antropologie na veřejnosti“ (World anthropologies and privatization of knowledge: engaging anthropology in public). Kongres se konal v ‘splendid isolation’ drahého hotelu Dubrovnik Palace mezi mořem a skalami, poměrně daleko od historického centra města. Organizátory byly záhřebský Institut pro antropologický výzkum a Slovinská etnologická a antropologická asociace KULA. Prezidentem místního organizačního výboru byl Dr. Saša Missoni a čestným prezidentem profesor Pavao Rudan, hlavní organizátor nezapomenutelného světového kongresu v Záhřebu

1988. Dubrovnický interkongres odpovídal svému tématu, neboť privatizace se netýkala jen vědeckého poznání, ale i logistiky samotného setkání v pětihvězdičkovém prostředí. Naštěstí nadace Wenner-Gren poskytla prostředky na krytí některých výdajů účastníků z méně ekonomicky zdatných zemí (prominutí konferenčního poplatku, příspěvek na ubytování, příspěvek na cestovní výdaje). Až na několik případů odmítnutí víza či nemožnost registrace byl interkongres reprezentativní co do účasti evropských, amerických a asijských antropologů a etnologů. Bohužel africké delegáty bylo možno spočítat na prstech jedné ruky. Nicméně podle oficiální statistiky se interkongresu zúčastnilo více než 800 kolegů z 64 zemí. Bylo prezentováno 695 referátů ve 146 panelech, dále 39 poster sessions a 11 filmů. Konaly se tři hodinové plenární přednášky a dvě půlhodinové přednášky pozvaných specialistů. Vzhledem k tomu, že záhřebská organizátoři zastupovali pracoviště fyzické antropologie, byl kladen důraz na fyzickou či biologickou antropologii, což na předěšlých setkáních IUAES chybělo. Výzkumné komise IUAES byly páteří programu.